

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33538
Nom: Psicologia i sistema sexe/gènere
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau Treball Social	Facultat de Ciències Socials	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau Treball Social	Psicologia i Sistema Sexe/Gènere	OPTATIVA

COORDINACIÓ

MALONDA VIDAL ELISABETH

RESUM

Es tracta d'una assignatura optativa, de 4,5 crèdits i de caràcter teòric-pràctic, que forma part de l'itinerari F3 d'optativitat dedicat a Igualtat i Benestar Social i en el qual també s'inclou antropologia urbana, hàbitat, territori i medi ambient, ideologies i benestar social, treball social amb dones i treball social en polítiques actives d'ocupació.

Al seu torn, en el nou pla d'estudis de grau en Treball Social, hi ha dues matèries obligatòries, de 6 crèdits bàsics cada una, titulades: Psicologia (C1) i Igualtat de gènere i no-discriminació (C5), que se situen ambdues en el Mòdul C. Processos i problemes sobre els quals actua el treball social, i que s'imparteixen en el primer quadrimestre de primer curs.

Això significa que, quan els/les estudiants/estudiantes accedeixen a la matèria optativa de Psicologia i sistema sexe/gènere, ja tenen una formació bàsica tant en investigacions de gènere i perspectiva feminista com en processos psicològics bàsics, raó per la qual l'assignatura optativa se centrarà en l'estudi d'aspectes psicològics des de la perspectiva del sistema sexe/gènere.

L'objectiu bàsic d'aquesta matèria optativa consisteix a proporcionar una visió teòrica i aplicada de les implicacions psicològiques i socials derivades de la classificació dels humans en dones i homes, classificació que s'inicia abans del naixement, i que travessa per complet el desenvolupament del

comportament i de l'activitat psíquica, i afecta, de manera particular, les relacions interpersonals. Es pretén igualment fomentar en els/les estudiants/estudiantes un sentit crític que possibilita valorar la documentació oferta en les seues diferents àrees i unitats temàtiques.

La docència d'aquesta assignatura correspon al Departament de Psicologia Bàsica, els despatxos del qual se situen fonamentalment a la Facultat de Psicologia (av. de Blasco Ibáñez, 21).

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar els mètodes i models de Treball Social en la interacció amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats promovent el desenvolupament i la millora en les condicions de vida, i realitzant el seguiment i valoració dels canvis dirigits a ac

Aplicar estratègies per a la identificació, intervenció i avaluació en treball social davant de comportaments, contextos i circumstàncies que configuren situacions de risc per a les persones, grups i comunitats.

Aplicar les actituds i habilitats necessàries per a integrar la perspectiva de gènere a la pràctica professional.

Aplicar tècniques i mètodes d'intervenció en igualtat i benestar social.

Conèixer el disseny, la implementació i l'avaluació de projectes d'intervenció social.

Conèixer els mètodes i models de treball social per a intervenir amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats segons les necessitats i circumstàncies que tinguen.

Conèixer les realitats específiques, necessitats i recursos especialitzats en l'àmbit de la igualtat i el benestar social, amb èmfasi en la intervenció social amb dones, medi ambient, la promoció de la sostenibilitat, l'accés a l'habitatge, serveis social

Contribuir a la preparació de reunions i participar en la presa de decisions a fi de defensar millor els interessos de les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats.

Contribuir a la promoció del creixement, desenvolupament i autonomia de les persones, i enfortir les habilitats de relació interpersonal i grupals a partir de les metodologies vinculades al treball social.

Contribuir al desenvolupament de xarxes de suport a les quals les persones poden accedir per a fer front a les seues necessitats i enfortir els resultats planificats.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que responguen a demandes socials, tenint en compte com a referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Definir propostes de resolució davant situacions de risc prèvia identificació i valoració de la naturalesa d'aquest.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Desenvolupar projectes d'intervenció i investigació en treball social per al foment de la igualtat d'oportunitats i el benestar social de tots els col·lectius.

Formular el disseny, desenvolupament i avaluació dels plans d'intervenció amb persones i amb professionals coordinant el subministrament de serveis que han de ser emprats i revisant l'eficàcia dels plans d'intervenció amb les persones implicades a fi d'ad

Identificar les metodologies d'intervenció en treball social per a la interacció, acompanyament i resolució de necessitats i situacions-problema amb persones, famílies, grups i comunitats.

Identificar situacions de risc pròpies de l'exercici professional a través de la planificació, revisió i seguiment d'accions orientades a això.

Interpretar la informació que proporciona la pràctica professional com a suport per a revisar i millorar les estratègies d'intervenció en situacions socials emergents.

Reforçar les capacitats de les persones, famílies, grups i comunitats perquè siguin agents de transformació en les situacions en què viuen.

Resoldre situacions de crisi valorant la urgència de les situacions; planificar i desenvolupar accions per a afrontar-les i revisar-ne els resultats.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Utilitzar la mediació com estratègia d'intervenció destinada a la resolució alternativa de conflictes, en les circumstàncies que ho requerisquen.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Aspectes conceptuals bàsics

- 1.1. Perspectiva de gènere en ciències socials i metodologia de estudi.
- 1.2. Identitat, imatge corporal i construcció de la subjectivitat.
- 1.3. Aprenentatge de rols i estereotips de gènere.
- 1.4. Discriminació de gènere i actituds sexistes.

2. Sexualitat humana i relacions d'intimitat: perspectiva de gènere

- 2.1. Conductes i motivacions sexuals en dones i en homes: anàlisi comparativa.
- 2.2. Intimitat, relacions íntimes i conflictes de gènere.

3. Enfocaments de gènere en l'anàlisi d'àmbit laboral

- 3.1. Discriminació contra les dones al mercat del treball. Hipòtesis explicatives.
- 3.2. Desenvolupament professional i coresponsabilitat familiar.
- 3.3. Invisibilitat de les dones en posicions de poder i estils directius.

4. Maltractament i violència contra les dones

- 4.1. Pensament patriarcal i impacte sobre les dones. Situació actual.
- 4.2. El procés de maltractament: tipologies, tòpics i cicle de violència.
- 4.3. Estructura psíquica i estratègies de prevenció.
- 4.4. Intervenció psicossocial. Múltiples nivells d'anàlisi.

5. Equitat, igualtat i diversitat

- 5.1. Mesures d'acció i plans per a potenciar la igualtat de gènere.
- 5.2. Reconeixement i valoració de la diversitat humana.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00

Elaboració de treballs individuals o en grup	12,00
Estudi i treball autònom	17,50
Preparació de classes	15,00
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00
Resolució de casos pràctics	3,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

S'utilitzaran les metodologies docents següents:

- Lliçó magistral participativa.
- Debats i discussions participatius.
- Activitats de tipus expositiu: exposicions teòriques, seminaris, presentació de treballs.
- Treball col·laboratiu/treball en equip dels/de les estudiants.
- Tutoria individual, grupal i/o virtual.

AVALUACIÓ

El sistema de qualificació s'ajustarà a la legislació vigent.

La informació per obtenir la qualificació final de l'assignatura s'obtindrà mitjançant los següents procediments: avaluació final individual (examen final tipus test i/o resposta oberta) i avaluació contínua o de progrés (activitats realitzades en classe presencial, supòsits pràctics, informes i/o treballs individuals i de grup, control d'assistència i participació, accés a continguts disponibles en l'aula virtual, proves realitzades a classe, etc.).

- L'avaluació final individual s'ajustarà als objectius específics de la guia docent. Aquesta avaluació, que reflectirà l'esforç global de l'estudiantat i el nivell aconseguit en finalitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'assignatura, es realitzarà després de les classes, en la data oficial proposada pel centre per a cada una de la convocatòries. Aquesta prova final serà escrita i representarà el 60% de la qualificació de global de l'assignatura.
- Avaluació contínua o de progrés del treball realitzat per l'estudiantat al llarg del curs, que representarà el 40% de la qualificació de l'assignatura. Aquesta avaluació contínua es realitzarà a través de supòsits pràctics i informes que proposi el/la professor /a (30% sobre el total de la qualificació del curs) i avaluació del treball realitzat per l'estudiant en el transcurs de les classes (activitats, treballs, debats

realitzats a les classes) (10% sobre el total de la qualificació en el curs).

Els/les alumnes que no hagen aprovat la 1a Convocatòria de l'examen podran presentar-se a l'examen de la 2a Convocatòria, i se'ls guardarà la nota que hagen obtingut durant el curs en l'avaluació contínua.

En el cas de no haver superat l'aprovat en l'avaluació contínua, només podrà recuperar la part corresponent a l'avaluació de supòsits pràctics i informes (30% de la nota).

No es pot recuperar l'avaluació contínua del treball realitzat per l'estudiant en el transcurs de les classes (activitats, treballs, debats realitzats en les classes) (10% sobre el total de la qualificació en el curs) .

Us recordem que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I, el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA-7a Edició són l'instrument imprescindible per a aconseguir l'honestat acadèmica tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit l'anterior, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua de treballs, al compliment de les pràctiques d'honestat acadèmica i respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús de la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

BIBLIOGRAFIA

American Psychological Association. (2015a). *Guidelines for psychological practice with transgender and gender nonconforming people*. *American Psychologist*, 70(9), 832-864. <https://doi.org/10.1037/a0039906>

American Psychological Association. (2015b). *Key terms and concepts in understanding gender diversity and sexual orientation among students*. <https://www.apa.org/pi/lgbt/programs/safe-supportive/lgbt/key-terms.pdf>

Barberá, E. (1998). *Psicología del género*. Ariel.

Barberá, E. (2000). Género y organización laboral: Intervenciones y cambio. En J. Fernández (Coord.), *La intervención en los ámbitos de la sexología y la generología* (pp. 177-216). Pirámide.

Barberá, E., & Martínez-Benlloch, I. (2004). *Psicología y género*. Pearson.

Beall, A. E., & Sternberg, R. J. (1993). *The psychology of gender*. Guilford Press.

Blanco, J. (2009). Rostros visibles de la violencia invisible: Violencia simbólica que sostiene el patriarcado. *Revista Venezolana de Estudios de la Mujer*, 14(32), 63-70. <http://www.scielo.org.ve>

Bosch, E., & Ferrer, V. (2013). Nuevo modelo explicativo para la violencia contra las mujeres en la pareja: El modelo piramidal y el proceso de filtraje. *Asparkia*, 24, 54-67.

Bourdieu, P. (1998). *La dominación masculina*. Anagrama.

Campillo, N., & Barberá, E. (Coords.). (1993). *La discriminación sexual en las teorías y prácticas científicas*. Promolibro.

Chalin, A. (2014). *Promoviendo la igualdad y la no discriminación a través de los fondos estructurales y de inversión europeos 2014-2020*. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. <https://www.msssi.gob.es/ssi/igualdadOportunidades/noDiscriminacion/publicaciones>

Connell, R., & Pearse, R. (2018). *Género desde una perspectiva global*. Publicacions de la Universitat de València (PUV).

Fernández, J. (1996). *Varones y mujeres: Desarrollo de la doble realidad del sexo y del género*. Pirámide.

Fernández, J. (Coord.). (1998). *Género y sociedad*. Pirámide.

Ferrer, V., & Bosch, E. (2016). Las masculinidades y los programas de intervención para maltratadores en casos de violencia de género en España. *Masculinities and Social Change*, 5(1), 28-51. <https://doi.org/10.17583/mcs.2016.1607>

Hare-Mustin, R. T., & Marecek, J. (1994). *Marcar la diferencia: Psicología y construcción de los sexos*. Herder.

Lafuente, S., Barberá, E., & Sarrió, M. (1998). *Mujeres, éxito laboral y apoyo familiar*. Promolibro.

Lipovetsky, G. (1999). *La tercera mujer*. Anagrama.

Pastor, R., Martínez, I., Barberá, E., & Castaño, L. (1990). Perspectivas actuales en la investigación psicológica sobre el sistema de género. *Naullibres*.

Reducindo, I., Rivera, L. R., Rivera, J., & Olvera, M. A. (2017). Integración de plataforma LMS y algoritmo de código abierto para detección y prevención de plagio en Educación Superior. *Revista General de Información y Documentación*, 27(2), 299-315. <https://revistas.ucm.es/index.php/RGID/issue/view/3197>

Sarriá, J. F., & De Francisco, J. C. (2018). Ciberplagio académico: Un tema de importancia. *Lite ¡A tu alcance!*, 68, 4-12. <https://es.calameo.com/read/00557874303bfa3c48182>